

ПОДАЦИ О УСТАНОВИ/ШКОЛИ	ПОДАЦИ О АУТОРИМА/АУТОРКАМА
Назив школе: Гимназија „Сава Шумановић“	Гордана Павловић, професор српског језика и књижевности Јован Комленац, школски психолог
Место, општина: Шид	
Школска управа: Нови Сад	
Опис примера добре праксе ИО	
Важније је како него колико - интегрисање ученика миграната у средњошколско окружење	
Кључне речи: <i>средња школа, мигранти</i>	
Опис образовне ситуације ученика и окружења	
<p>Прихватни кампови за мигранте („Принциповац“ и „Адашевци“) су места у којима се овим људима пружа помоћ какву је у стању тренутно да омогући наша држава. Колективни смештај, мањак подстицајних активности за младе људе, као и удаљеност кампова од самога града доприносе да деца средњошколског узраста бораве у неподстицајној средини. Прекинули су своје школовање пре 4-5 година колико трају неприлике у земљама из којих долазе. Услед сусрета са бројним искушењима, страховима и патњама на избегличкој рути, морали су да одрасту пре времена и на неки начин им је отето адолесцентско доба кроз које пролазе сва деца средњошколског узраста у нормалним условима. Што је најважније, ускраћено им је право на школовање. Школа није само место учења, школа је једно од најважнијих места за социјализацију и нормалан развој младе особе. Желели смо да вратимо ова искуства деци из кампа и тиме допринесемо подизању квалитета њиховог живота, са друге стране то је значило развијање личних компетенција наставника и ширење позитивног става и разбијање предрасуда о мигрантима у нашој Општини, чиме би показали да је Гимназија школа која има васпитну улогу у нашој локалној средини јер помера границе ка неговању људских вредности.</p>	
Опис добре праксе	
1) Иницијатива и идеја	
<p>Како је почетком септембра владала негативна атмосфера у нашем граду поводом укључивања деце миграната у основне школе, почели смо да ширимо позитиван став међу колегама и родитељима уопште, па и мештанима, а затим одлучили да припремимо све актере школског живота пре него реализујемо овај искорак у смеру прихватања нових ученика у нашу школу. По подацима Комесаријата за избеглице РС, прва смо средња школа која се одважила на овај корак.</p>	
2) Активност и акција	
<ul style="list-style-type: none"> • На седници Наставничког већа донета је одлука да наша школа уђе у процес интеграције ученика миграната/тражилаца азила у нашу школу; • Школски психолог упознао је колектив са стањем и ситуацијом у којој се налазе ова деца, са могућношћу да пружимо подршку овој деци, као и начинима пружања помоћи (примарни циљ би био рад на укључивању деце у вршњачку групу, наставак социјализације и пружање емоционалне подршке, а на другом месту је наставак образовања полазећи од нивоа знања, умења и способности на којима се трепутно 	

налазе);

- Школски психолог је са колективом урадио радионицу „Кофер“ за превенцију дискриминације која путем вођене фантазије ставља актере у ситуацију у којој су се нашле избеглице и мигранти, и потом се отворила дискусија из које је произашло - сви спремни да радимо на томе да укључимо ову децу, а самим тим и то да разумемо социјални контекст образовања и школе те да је наша задаћа да активно допринесимо мултикултуралном и инклузивном приступу образовању;
- Школски психолог је урадио још једну од радионица за превенцију дискриминације „Корак напред“ са одељењским старешинама и замолио све старешине да обе радионице ураде у својим одељењима и да извести о реакцијама ученика (сва одељења су имала усмереност на прихватање нових ученика без предрасуда, а три одељења су отворено изразила жељу и позив да деца из кампова дођу баш код њих);
- Тим за инклузивно образовање је направио упутство за комуникацију са јавношћу, пошто су ставови у локалној средини били прилично негативни и гласни тих дана. Ово упутство су одељењске старешине користиле приликом припреме за родитељске састанке како би родитељима дали праве кључне информације и како се не би отворила дискусија у нежељеном правцу. Упутство за припрему родитељског састанка је стављало акценат на поштовање универзалних људских вредности те да ми одрасли (професори и родитељи и остали мештани) треба да их подржавамо и подстичемо код ученика. Свих 15 старешина је обавило родитељске састанке, директорка је информисала Савет родитеља и Школски одбор и сви су пружили подршку укључивању деце – миграната у школу.

3) Процес укључивања

- **Први одлазак у прихватне кампове** - Тим за инклузију је заједно са неколико ученика и колега обишао оба прихватна кампа и упознали су се са децом и условима у којима живе наши будући ученици (подразумевало је упознавање и краће дружење са мајкама и децом од 7 до 17 година);
- **Други одлазак у прихватни камп „Принциповац“** био је радног карактера јер смо дошли са циљем да мотивишемо децу да дођу код нас у школу. Како су деца мигранти везана за превоз који је организован за основце, могли смо да примимо само ученике из кампа Принциповац. И овог пута са нама су пошла 4 ученика да обавимо мотивационе разговоре. Ученици су својом спонтаношћу разговор о образовању учинили лаким и лагодним за житеље кампа, затим су играли одбојку и најпосле разговарали о свакодневним темама које су им блиске. Јавило се 10 дечака и 2 девојке за школу;
- **Сазнање о девојци** која уопште не излази из собе и да је радници у кампу не познају, али знају да је на списку и ту, је додатно мотивисало једну наставницу и једну ученицу да се упознају са њом и покушају да је покрену за школу. Шеснаестогодишња девојка је уплашена, али пристаје на разговор у посебној канцеларији са преводитељком за фарси. Након дугог разговора се мало опустила, али није у потпуности пристала да иде у школу;
- **Трећи одлазак на „Принциповац“**- подразумевао је упознавање са процедурама, а то је да родитељи поднесу захтев за укључивање у образовање. На том састанку упознали са родитељима, а како нису сви на путу са родитељима, отишли смо до центра за социјални рад да добијемо дозволе од њихових старатеља. Испоставило се да је 8 дечака који су се јавили било пунолетно, тако да смо примили четворо деце за које смо добили потврде родитеља и која имају 17 година. Међу њима је и Бирин, која је захваљујући разговору са ученицом и професорком наше школе

променила своје ставове и савладала страхове;

- **Организовали смо им дочек** у одељењима уз песму и гитару, упознавање и речи добродошлице на енглеском, примили смо их у "круг пријатеља", потписали „Повељу заједништва и пријатељства“. Деца су их провела кроз читаву школу и упознала их са простором и другарима из других одељења. На ЧОСу смо организовали игре за упознавање које имају за циљ подстицање комуникације и повећавање социјалне повезаности (техника атом за размену и упознавање; техника чаробњак речи);

4) Прилагођавања на нивоу школе/одељења/ рада наставника

Прва недеља у школи је протекла тако да су ученици ушли у одељења и да је акценат био на њиховој социјализацији у школи и одељењу, као и на изналажењу начина и метода рада од стране професора. Затим се ишло на прилагођавања услова и организације рада на нивоу школе и на нивоу одељења (прилагођавање распореда часова, како би ученици похађали предмете који су им важни - страни језици, српски језик, информатика, математика; тематско планирање часова; ротирање распореда седења ради развијања конверзације и једних и других на страном језику).

- Психолог је са новим ученицима припремио презентације о њиховим земљама порекла, док су наши ученици припремили презентацију о Србији, па смо тражили сличности и заједничке елементе наших култура;
- На часовима српског језика су почели да уче српски као нематерњи језик, али упоредо на наставном листићу и речи на енглеском и немачком језику које припрема професорка српског уз помоћ колегиница које предају стране језике. Овом задатку се прикључио и професор латинског са сентенцама;
- Математички језик је универзалан и на њему успешно комуницирају са професорицом математике. Она поред тога, са ученицима из одељења, изналази практичну примену задатака у животу, што је посебно повезано са наставом информатике;
- На немачком, као и на часовима енглеског језик, су уз помоћ осталих ученика почели да уче основне речи и поздраве и да кроз игре улога вежбају комуникацију;
- Остали ученици су увек ту да помажу око задатака, преводе на енглески и активно се укључују помажући и новим ученицима и професорима. За време одмора, нови ученици су постали цетар окупљања у одељењу. Наши ученици су научили и по коју реч на Фарси и Арапском језику.

5) Нови кораци

- Ученици из кампа код нас бораве само на 2 часа због превоза до кампа који превози и децу из основне школе. Сви су изразили жељу да дуже бораве у школи (и деца из одељења и они сами), тако да ће нам то бити наредни задатак у преговорима са КИРС-ом.

Кратак прилог можете погледати на линку:

<https://www.facebook.com/radiosid/videos/1689423631102288/>

Професионална добит

Наставници у школи:

- Оснажили су се за брзо прилагођавање наставног процеса у комплексним ситуацијама (знају да препознају препреку, изнађу решење, примењују диференцирану и индивидуализовану наставу);

- Смањили су отпор према увођењу новина (осмишљавање наставног процеса зависно од тренутних животних ситуација ученика).

Ученици у школи:

- Обрађивање једне теме интегрисано кроз више предмета - развијање међупредметних компетенција ученика;
- Стицање функционалних знања - страни језици (немачки и енглески језик).

Родитељи ученика у одељењу:

- Превазилажење негативних ставова о мигрантској популацији.

Локална заједница:

- Добија школу као партнера у решавању изазовних ситуација.

У професионалном смислу ово искуство значи померање граница, испитивање и истраживање властитих педагошких и методичких капацитета, а повезивањем васпитног и образовног процеса у целину у захтевним, конкретним животним околностима, значи израстање у професионалном смислу, које доводи до задовољења личних склоности и подстиче стваралачке и радне активности за даље, а уједно сведочи да личним примером најбоље делујемо на формирање система вредности и развој позитивних особина код ученика, родитеља и шире заједнице.